

Webkurzus próbafelvételi

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 6. évfolyamosok számára

2022. január 15. 10:00 óra

Időtartam: 45 perc

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV:

HÓ:

NAP:

Fontos tudnivalók

Tollal dolgozz, és ügyelj a külalakra!

A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Az utolsó

(10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál, a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!

Jó munkát kívánunk!

1.

Írd le az alábbi szavak rokon értelmű megfelelőjét úgy, hogy csak a megadott magánhangzót tartalmazza az új szó! Pl.: kevély csak ö-vel: dölyfös

eszes csak o-val: **okos**

etet csak á-vel: **táplál**

apró csak i-vel: **pici, kicsi**

1 pont

a

2.

Egészítsd ki a szöveget a mondatba leginkább illő kifejezés beírásával! A zárójelben lévő kifejezések közül válassz!

Az erdőben egymás mellett dolgozott két ..... (kondás, **favágó**, juhászbojtár). A fák törzseinek hatalmas volt az átmérője. Sokat kellett dolgozni a fakitermeléssel. Mindketten egyformán jól kezelték a ..... (ostort, metszőollót, **baltát**), de a munkamódszerük nem egyezett: az első kitartó munkával vágta a fába fejszójét, egyiket a másik után. Ritkán és akkor is csak ..... (ebédszünetet, **rövid**, hosszú) szünetet tartott. A másik favágó óránként hosszabb pihenőre megpihent.

..... (**naplementekor**, napfelkeltekor, holdtöltekor) az első favágó csak a munka felét végezte el. Izzadtan és fáradtan tette le a szerszámot, szinte teljesen kimerült. A második, szinte hihetetlen, de befejezte a munkát. Egyszerre kezdték a favágást és a fák is nagyjából egyformák voltak. Az első favágó nem hitt a szemeinek.

– Nem értem a dolgot – mondta. Minden órában ..... (kurta, tartós, **kiadós**) pihenőt tartottál és mégis előbbre vagy.

– Igen, láttad, hogy minden órában megálltam pihenni. Amit viszont nem láttál, az az volt, hogy a szünetet arra is felhasználtam, hogy megélezzem a fejszémét – mondta a másik favágó.

2 pont, ha mind az 5 válasz jó,

1 pont, ha 4 vagy 3 jó megoldás,

0 pont 3-nál kevesebb jó megoldás esetén

a

3.

a) Párosítsd hasonló jelentésük alapján az alábbi szólásokat!

az első pár betűjele: **A-D**a második pár betűjele: **B-E**a harmadik pár betűjele: **F-G**

- A – Köti az ebet a karóhoz.
 B – Egy gyékényen árulnak.
 C – Tűzbe teszi érte a kezét.
 D – Nem enged a negyvennyolcból.
 E – Egy bordában szótték őket.
 F – Rózsás a kedve.
 G – Madarat lehet fogatni vele.

b) Értelmezd a jelentését annak a szólásnak, amelyiknek nincs párja!

Tűzbe teszi érte a kezét - Felelősséget vállal érte. – (Tartalmában ennek megfelelő válasz elfogadható)

a) **1 pont**b) **1 pont**

a	
b	

4.

Az alábbi szövegben hét szó (kifejezés) helyesírása hibás. Írd a pontsorokra a hét hibás helyesírású szó (kifejezés) hibátlan alakját! A hét helyes megoldás mindegyike külön pontsorra kerüljön! Hétnél több megoldás esetén pontlevonás jár.

Kriszti király kisasszony nem sajnálta volna érte a fele országát. Kincstárából a legszebb smaragdot. Karkötőt, gyűrűt, feliratos trikót, akármit! Meg is hirdette a Királyok lapjában: „Fele országom, kincstáram legszebb smaragdja, karkötő, gyűrű, feliratos trikó, akármi annak az embernek, aki meg utáltatja velem a palacsintát.” Kriszti királykisasszonynak nyomós oka volt rá, hogy megutálja a palacsintát: Ő maga volt a nyomós ok. Mert gömbölyű volt, mint egy búbos kemence, széles, mint egy szalmakazal és vastag, mint a Rácpácegresi Nagyszederfa.

**királykisasszony
 gyűrűt
 hirdette
 Királyok Lapja
 megutáltatja
 gömbölyű
 rácpácegresi**

**3 pont: 7 jó javítás,
 2 pont: 6 jó javítás,
 1 pont: 5 jó javítás,
 0 pont: 5-nél kevesebb**

a	
---	--

5. Válaszd el minden lehetséges helyen a kiemelt szavakat!
- Az **asszony** egy **madzaggal** **meglegyintette** a férjeura **fejbúbját**.
- a) asz-szony
b) ma-dzag-gal
c) meg-le-gyin-tet-te
d) fe-je-búb-ját
- Mindegyik helyes megoldás 1 pont
6. Húzd át minden oszlopban azt a szót, amelyik szófaja szerint nem illik a többi közé!
álmodozni	László	öntöttvas
futni	lódarazsak	portás
masni	lejtő	olvas
kérni	lázás	ráadás
szaglászni	lábamat	cirógatás
- Oszloponként helyes megoldás megtalálása 1-1 pont
7. Olvasd el figyelmesen az alábbi versrészletet, majd oldd meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!
- Benedek Elek Ne bánts a fát (részlet)
- Ne bánts a fát, hisz ő is érez,
Szép gyöngén nyúlj a leveléhez.
Ágát ne törd, lombját ne tépjed,
Hadd annak, ami, épnek, szépnek.
Szeresd a fát!
- Édes gyümölcsét várva-várod,
S te mégis letörnéd a virágot?
Szegény virág gyorsan elszárad,
S te bánkódnál majd, késő bánat.
Ne bánts a fát!
- Fa lombja közt viharban, vészben
Lám meg se ring madárka fészke,
Fáradt ha vagy, leülsz alája,
S elszenderít madár danája.
Szeresd a fát!

- a) Karikázd be azt a rímképletet, amelyik biztosan érvényes a második versszakra!
 a-b-b-a-x   a-a-a-a-x   a-a-b-b-x   a-b-a-b-x
- b) Írd másképp az aláhúzott szavakat!
 Pl. ne tépjed: cibáljad
 bánkódnál majd: **szomorkodnál, búsulnál**
 elszenderít madár danája: **elálmosít madár dala, éneke**
- c) Írj egy-egy példát a versből az alábbi költői eszközökre!
 ismétlés: **Ne bánts!** /**Szeresd a fát!** alliteráció: **várva-várd/ viharban, vészben/ fészke, fáradt**
- d) Írd a megadott szavak mellé a megfelelő mássalhangzó-kapcsolódási törvény betűjelét!
 nyúlj: **D** közt: **B** bánts: **E**
- A) részleges hasonulás (zöngéesség szerinti)
 B) részleges hasonulás (a képzés helye szerint)
 C) teljes hasonulás (írásban jelölt)
 D) teljes hasonulás (írásban jelöletlen)
 E) összeolvadás
- a) 1 pont
 b) 1 pont
 c) 2 pont
 d) 3 pont

8.

A megadott betűk felhasználásával írd le a izgalmas és a gondolkodik szó rokon értelmű párját! Minden betűt egyszer kell felhasználni. Ügyelj a helyesírásra!

a) *izgalmas* - A megadott betűk: b, e, l, l, i, n, cs, l, ő, i, e

A keresett rokon értelmű szó: **lebilincselő**

b) *gondolkodik* - A megadott betűk: ö, e, p, g, t, n r

A keresett rokon értelmű szó: **töpreng**

A megadott szótagok felhasználásával írd három-három ellentétes jelentésű szót az bátortalan és a hátráltat szóhoz! Minden szótagot egyszer kell felhasználni.

c) *bátortalan* - A megadott szótagok: land, ter, rő, mett, ka, vak, vá, me, gyó, rá

A három ellentétes jelentésű szó:

1. **rátermett** 2. **vakmerő** 3. **kalandvágó**

d) *örül* - A megadott szótagok: sul, mor, se, bú, ko, szo, ke, dik, reg

A három ellentétes jelentésű szó:

1. **búsult** 2. **kesereg** 3. **szomorkodik**

a) 1 pont

b) 1 pont

c) 2 pont ha 3 válasz jó; 1 pont ha 2 válasz jó; 0 pont ha 1 vagy 0 válasz jó

d) 2 pont ha 3 válasz jó; 1 pont ha 2 válasz jó; 0 pont ha 1 vagy 0 válasz jó

a	
b	
c	
d	

9.

Olvasd el Bálint Ágnes Koránkelő Darázs című ifjúsági regényének bevezető sorait, és válaszolj a kapcsolódó kérdésekre!

A ház még aludt, a kert azonban ébren volt, és zümmögve, dongva köszöntötte Gábort. A fiú megszokta, hogy mindig ő kel föl elsőnek. Mikor még anyja élt, nem tudott olyan korán fölébredni, hogy ne hallotta volna a falból azt a sustorgást, ami a kerti csapból ömlő víz kísérőzenéje. Mire ő mezítláb, pizsamában kitipegett a teraszra, a kert már javában reggelizett: itta, habzsolta, szürcsölte a szétpermetezett vizet. A szórófej víz sugara őt is gyakran elérte, ha nem került elég nagyot anyjához futtában. Mikor már iskolába járt, jó hasznát vette annak, hogy megszokta a korán kelést. Különböző megbízatásokat kapott, mert ő ért mindig elsőnek az osztályba: eleinte szekrényfelelős volt, táblafelelős, tisztasági ellenőr, iskolatejelosztó, majd olyan magasra emelkedett a társadalmi ranglétrán, hogy a takarítónők is vele locsoltatták meg azokat a falra függesztett kúszónövényeket, amelyeket csak létráról lehetett elérni. Korán kelő hajlama hatodikos korában hozta meg az első nagy sikert. Biológiaórán éppen bélyegeket csereberélt Szitányi Gyuszival, mikor Deák tanár úr rajtaütésszerűen felhívta, holott az előző órán is felelt, ötösre. Ki készül olyankor, ha előző órán felelt? Gábornak derengett valami a hártványasszárnyúak szárnyának erezetrendszeréről, de ez a valami kevés lett volna egy felelethez. Költői szárnyalású előadást rögtönzött hát egy aznap hajnalban látott, korán kelő darázsról, amely „még alig pirkadt, már lesben állt a szagok országútján, hogy minden más rovar megelőzve jusson el, zümmögő útonálló módjára, a nap első zsákmányához”. Deák tanár úr – aki egyébként a kerekesférgenek szentelte életét – lenyűgözve hallgatta. Évtizedek óta rakódott le lelkére a tanulók közönye, mint a hamu, s Gábornak ez a rovarviselkedéstani megfigyelése visszaadta életkedvét, bizalmát, hitét. Gábor nemcsak ötöst kapott, hanem a továbbiakban példaképpül szolgált a lélektelenül magolóknak. Rendes nevén azután már csak a tanárok szólították. Osztálytársai számára ő lett a Koránkelő Darázs.

- a) Honnan tudhatjuk, hogy felkelés után Gábor egyik első dolga volt, hogy kimenjen a házból?

mezítláb, pizsamában kitipegett a teraszra

- b) Melyik állítás IGAZ, illetve melyik HAMIS az alábbiak közül?

Válaszodat a megfelelő betűjel bekarikázásával jelöld!

Gábor az édesanyjával lakik.	I	H
Gábor legalább hatodikos.	I	H
Gábor már tanult a rovarokról.	I	H
Gábor nem szeret korán kelni.	I	H

- c) Az alábbiak közül melyik a legkomolyabb iskolai feladat, amelyet Gáborra bízta? Karikázd be a megfelelő válasz betűjelét!

- A szekrényfelelős
B kúszónövények meglocsolása
 C táblafelelős
 D tisztasági ellenőr

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	
h	
i	
j	

- d) A tanár úr szerint hogyan viszonyultak a tanulók általában a tananyaghoz? Karikázd be a megfelelő válasz betűjelét!
A - lelkesen
B - közönyösen
C - kötelességtudóan
D - utálattal
- e) Az alábbiak közül melyik állattal foglalkozott Deák tanár úr a legtöbbet élete során? Karikázd be a megfelelő válasz betűjelét!
A - harlekinkaticák
B - háziméhek
C - kerekesférgek
D – lódarazsak
- f) Mit érezhetett Deák tanár úr Gábor felelete után? Karikázd be a megfelelő válasz betűjelét!
A boldogságot
B kételyt
C közönyt
D megkönnyebbülést
- g) Miért kapta Gábor a Koránkelő Darázs nevet?
Mert korán kelt/ A koránkelő darázsról tartott előadást.
- h) Válaszd ki a szövegben felbukkanó **kerti** szó szóképletét az alábbi lehetőségek közül!
Húzd alá válaszd!
szótő + képző   szótő + jel   szótő + rag
- i) Írd ki a pontvonalra a szövegben először szereplő:
magas hangrendű múlt idejű igét: **köszöntötte**
mély hangrendű hangutánzó szót: **dongva**
vegyes hangrendű főnevet, ami szerkezete szerint tőszó: **fiú**
- j) Betűrendbe sorolással állapítsd meg, hogy a darázs kifejezés hányadik helyen áll a következő szósorban!
darab, derék, dara, darázs, dáridó, damaszt
A darázs a **4** szó a betűrendbe sorolásnál.
- a) 1 pont
b) 1 pont
c) 1 pont
d) 1 pont
e) 1 pont
f) 1 pont
g) 1 pont
h) 1 pont
i) 3 pont
j) 1 pont

10.

Írj fogalmazást mely ezekkel a mondatokkal kezdődik. Fogalmazásodnak címet is adj!

Állandóan az utcát lestem. Izgatottan vártam a busz érkezését.

OH. honlapján lévő javítási útmutatóknak megfelelően! :)

a	
b	
c	
d	
e	